

3. Ключников И.К., Молчанова О.А. Финансовые кризисы: теория, история и современность. — СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2011. — 258 с.
4. Косминский Е. А. Историография средних веков. V век - середина XIX века. — М.: Издательство Московского университета, 1963. — 429 с.
5. Котлер Ф. Маркетинг-менеджмент. Экспресс-курс / Пер. с англ. под. ред. С.Г.Божук; 2-е изд. — СПб.: Питер, 2006. — 464 с.
6. Кризис. [https://ru.wikipedia.org/wiki/ %D0 %9A %D1 %80 %D0 %B8 %D0 %B7 %D0 %B8 %D1 %81](https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D1%81)
7. Мировые кризисы в истории индустриального общества. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://forex-investor.net/mirovye-krizisy-v-istorii-industrialnogo-obschestva.html>
8. Ослунд А. Строительство капитализма: Рыночная трансформация стран бывшего советского блока / Пер. с англ. Н.А. Ранневой, А.Ю. Молоканова; под. ред. И.М.Осадчей. — М.: Логос, 2003. — 720 с.
9. Стражний А.С. Украинский менталітет. — К.: Изд-во Пдолина, 2008. — 384 с.
10. Котлер Ф. Маркетинг-менеджмент. Экспресс-курс / Пер. с англ. под. ред. С.Г. Божук; 2-е изд. — СПб.: Питер, 2006. — 464 с.
11. Травин Д., Маргания О. Европейская модернизация: в 2 кн. М. ООО Издательство АСТ; СПб.: Terra Fantastica, 2004. — 665 с. — С. 572.

УДК 658:338.532.64 (043.2)

Олексій МИХАЛЬЧЕНКО *

ФІНАНСОВА СТАБІЛІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

ФИНАНСОВАЯ СТАБИЛИЗАЦИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ КАК ИНСТРУМЕНТ АНТИКРИЗИСНОГО УПРАВЛЕНИЯ

ENTERPRISE FINANCIAL STABILIZATION AS AN INSTRUMENT OF ANTI—CRISIS MANAGEMENT

***Анотація.** У тезах представлено основні етапи та механізм реалізації фінансової стабілізації, розглянуто основні аспекти фінансової стратегії підприємства в умовах кризи. Проаналізовано основні інструменти забезпечення фінансової рівноваги підприємства.*

***Abstract.** In theses presented the main stages and mechanism realization of financial stability, reviewed the basic aspects of the financial strategy of the company in a crisis. Analyzed the basic tools to ensure the financial balance of the company.*

***Аннотация.** В тезисах представлены основные этапы и механизм реализации финансовой стабилизации, рассмотрены основные аспекты финансовой стратегии предприятия в условиях кризиса. Проанализированы основные инструменты обеспечения финансового равновесия предприятия.*

Фінансовий стан і результати фінансово—господарської діяльності підприємств взаємозалежні. Оцінка організаційно—управлінських функцій господарювання виражається такими показниками: ступінь регулюючих зусиль, які застосовуються для досягнення успіху; рівень ефективності управлінських рішень; кінцева результативність як зміна продуктивності економічної системи. Оцінка ж фінансового стану включає якісні характеристики функціонуючої системи і відображає такі параметри: динаміку складу і структури активів; джерел власного і залученого капіталу, абсолютної і відносної фінансової стійкості, платоспроможності і ліквідності валюти балансу [4].

Фінансова стабільність як економічна категорія — це ширше поняття, ніж фінансова стійкість, воно охоплює сукупність факторів, що забезпечують підприємству збереження ним абсолютної або нормальної фінансової стійкості за контрольованої фінансової рівноваги та здатність до сталого економічного зростання завдяки найбільш значущим зовнішнім факторам. Інакше кажучи, фінансова стабільність — це здатність підприємства досягати стану фінансової рівноваги за збереження достатньої фінансової стійкості та утримувати його на довгострокову перспективу [4].

Оперативний механізм фінансової стабілізації — система заходів, яка, з одного боку, передбачає зменшення поточних зовнішніх і внутрішніх фінансових зобов'язань підприємства, а з іншого — збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання. Принцип «відсікання зайвого», що лежить в основі цього механізму, визначає необхідність скорочення розмірів як поточних потреб, що викликають відповідні фінансові зобов'язання, так і окремих ліквідних активів із метою їх термінової конвертації у грошову форму.

* **МИХАЛЬЧЕНКО Олексій Анатолійович / Алексей МИХАЛЬЧЕНКО / Oleksii MYHALCHENKO** — к.е.н., директор Навчально-наукового інституту післядипломного навчання Національного авіаційного університету, e—mail: Mykhalchenko_O@ukr.net

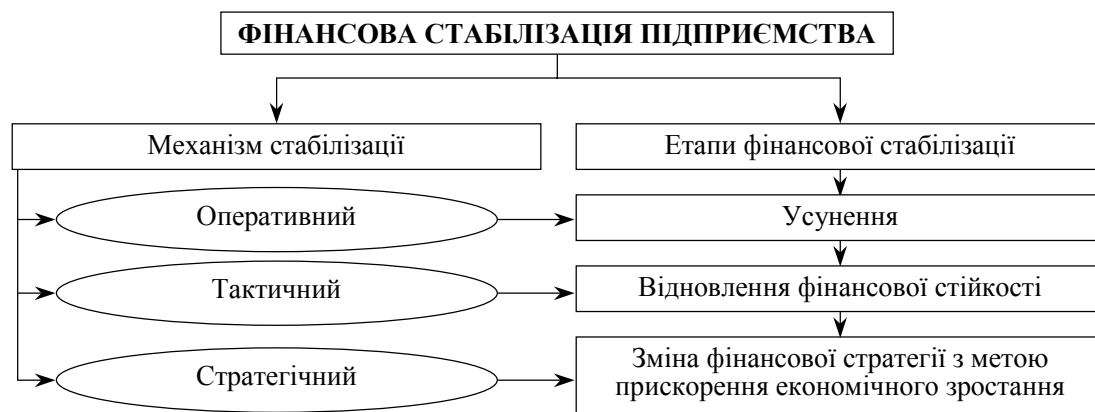

Рис. 1. Етапи та механізми реалізації фінансової стабілізації

Тактичний механізм фінансової стабілізації є системою заходів, що засновані на використанні моделей фінансової рівноваги в довгостроковому періоді. Фінансова рівновага підприємства забезпечується за умов, що обсяг позитивного грошового потоку з усіх видів господарської діяльності (виробничої, інвестиційної, фінансової) у певному періоді, що дорівнює запланованому обсягу негативного грошового потоку.

Стратегічний механізм фінансової стабілізації є системою заходів, що заснована на використанні моделей фінансової підтримки прискореного економічного зростання підприємства. Ця система заходів визначає необхідність перегляду окремих напрямів фінансової стратегії підприємства [1].

Таким чином, по стратегічному механізму фінансової стабілізації підприємства можна зробити такі основні висновки:

- максимальний період безкризового розвитку при досягнутому рівноважному фінансовому стані підприємства визначається періодом відповідності темпів приросту обсягу реалізації продукції їхнім значенням, розрахованим по моделі стійкого економічного росту;

- будь-яке відхилення від розрахункових значень цього показника приводить до втрати підприємством стану фінансової рівноваги.

Стійкий економічний ріст підприємства забезпечується такими основними параметрами його фінансового розвитку:

- коефіцієнтом рентабельності реалізації продукції;
- політикою розподілу прибутку (відображеного коефіцієнтом капіталізації чистого прибутку);
- політикою формування структури капіталу (відображеного коефіцієнтом фінансового лівереджу) або, відповідно, політикою фінансування активів (відображеною коефіцієнтом лівереджу активів);
- політикою формування складу активів (відображеною коефіцієнтом оборотності активів),

Змінюючи будь-які перераховані параметри фінансової стратегії підприємства можна досягти прийнятних темпів його економічного розвитку в умовах фінансової рівноваги.

Усі параметри моделі стійкого економічного росту мінливі в часі і з метою забезпечення фінансової рівноваги підприємства повинні періодично коректуватися з урахуванням внутрішніх умов його розвитку, зміни кон'юнктури фінансового і товарного ринків і інших факторів зовнішнього середовища.

Виходячи з цих висновків у параметри фінансової стратегії підприємства в процесі антикризового управління й у ході подальшого його розвитку вносяться необхідні корективи, що задаються можливими темпами приросту обсягу реалізації продукції [4].

Фінансова рівновага підприємства — це відповідність обсягів генерування та споживання власних фінансових ресурсів, яка досягається шляхом оптимізації співвідношення між капіталовкладеннями та засобами, що спрямовуються на споживання. Фінансова рівновага потребує узгодження джерел формування та напрямків використання власних фінансових ресурсів, визначення оптимального співвідношення між внутрішніми та зовнішніми джерелами їх формування. Як агрегований показник фінансова рівновага залежить від ефективності політики формування і розподілу прибутку підприємства, дивідендної та емісійної політики тощо. Досягнення фінансової рівноваги є запорукою фінансової стабільності, бо зростання можливостей приросту власних фінансових ресурсів означає підвищення фінансової та ринкової стійкості підприємства.

Ресурсна стійкість підприємства означає оптимізацію структури його трудових і матеріальних ресурсів, економію витрат за рахунок скорочення потреб на їх фінансування, а відтак і зростання прибутковості підприємства. Останнє за інших однакових умов є підґрунтям для розширення мо-

жливостей формування власних фінансових ресурсів за рахунок внутрішніх джерел, що насамперед сприяє досягненню фінансової рівноваги і фінансової стабілізації підприємства.

Потенційна стійкість підприємства — це його здатність нарощувати обсяги діяльності, виходити на новий рівень фінансової рівноваги. Повна фінансова стабілізація досягається тільки у разі створення передумов для стабільного зменшення вартості капіталу, що вимагає прискорення темпів економічного розвитку на основі коригування окремих параметрів фінансової стратегії. Остання у кінцевому підсумку повинна забезпечувати високі темпи стійкого економічного зростання та фінансову рівновагу підприємства.

Фінансова стійкість підприємства передбачає такий стан фінансових ресурсів, за раціонального розпорядження якими гарантується наявність власних коштів, стабільна прибутковість і забезпечується процес розширеного відтворення. У такому розумінні фінансова стійкість, безперечно, є одним із головних факторів досягнення підприємством фінансової рівноваги та фінансової стабільності. Недостатня фінансова стійкість підприємства найчастіше зумовлює неплатоспроможність підприємства, а надмірна — створення надлишкових запасів і резервів («мертвого» капіталу), що збільшує витрати або недоотриманий прибуток і в кінцевому підсумку стримує темпи розвитку підприємства.

Складність щодо визначення стандартизованих меж фінансової стійкості обумовлюється тим, що кожне підприємство здійснює свою операційну діяльність у певному економічному середовищі, яке характеризується рівнем розвитку економічної системи і генерує макроекономічні фактори, на які підприємства не спроможні вплинути. Проте зворотний вплив цих факторів на ефективність діяльності підприємства (його ліквідність, платоспроможність) і, більше того, фінансову стійкість досить значний. Особливо зростає цей вплив в умовах економічної кризи [2].

Література

1. Карпенко Г. В. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства // Економіка держави. — К., 2010. — №1. — С. 61—62.
2. Лігоненко Л. О. Антикризисное управління підприємством: теоретико—методологічні засади та практичний інструментарій: монографія / Л. О. Лігоненко. — К.: Київ. нац. торг.-екон. університет, 2001. — 580 с.
3. Оганов О.Р. Організаційно-економічний механізм регулювання стійкого фінансування об'єднань. — Харків, 2005. — 20 с.
4. Г.Г. Кірейцев. Фінансовий менеджмент: Підручник. — Житомир: ЖІТІ, 2001. — 440 с.

УДК 005.74:004:658

Наталія МИЩУК *

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РЕІНЖИНИРІНГУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РЕІНЖИНИРИНГЕ БИЗНЕС-ПРОЦЕССОВ

APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN BUSINESS PROCESS REENGINEERING

***Анотація.** У даному дослідженні розглянуто передумови використання інформаційних технологій у реінжинірингу бізнес-процесів, охарактеризовано основні переваги застосування інтелектуальних технологій та інтернет-технологій на підприємстві, визначено принципи створення інформаційної системи управління інформаційними ресурсами підприємства.*

***Аннотация.** В данном исследовании рассмотрены предпосылки использования информационных технологий в реинжиниринга бизнес-процессов, охарактеризованы основные преимущества применения интеллектуальных технологий и интернет-технологий на предприятии, определены принципы создания информационной системы управления информационными ресурсами предприятия.*

***Abstract.** In this study are considered prerequisites application information technologies in business process reengineering, describes the main benefits of using of intelligent technologies and Internet-technologies in the enterprise.*

* **МИЩУК Наталія Володимирівна / Наталія МИЩУК / Natalia MISHCHUK** — асистент кафедри інформаційних систем у менеджменті, Львівський національний університет імені Івана Франка, mishchuk_n@ukr.net